

הריקוד האחרון

שמעון ברייטקופף

#הרוגי מלכות

"אתה היית יהודי קדוש. קודש קודשים. אני בטוח שהלכת למסיבה הזו כי רצית לחגוג את שמחת תורה. אתה שמעת את הקריאה של הקב"ה ביום כיפור שמזמין כל אחד מעם ישראל לבוא איתו לחדר ייחוד אחרי הארבעים יום הקדושים של אלול, ושמעת שהוא רוצה לרקוד יחד איתך ועם התורה וכל כך רצית להשתתף בשמחה, אבל לא היה לך איפה.

"אז הלכת למסיבה הזו לרקוד עם הקב"ה. אולי זה נראה הכי רחוק ממנו, אבל היית הכי קרוב אליו. וככה נלקחת. מתוך המצווה טאנץ'. ישר לגנזי שמיים. סוף סוף מצאת מנוחה".

את הנאום הזה נשא הרב יצחק ניימן לקול ההמון המתייפח בהלוויית אחד הקדושים שנרצחו השבוע. כבר נחזור אליו, אבל אי אפשר שלא לשים לב שבתוך ים האבל שלא נגמר והמספרים והסיפורים הבלתי ניתנים להכלה מהטבח הנורא, נצנצו כמה סיפורים עם חוט אחד מקשר.

אלו הם הסיפורים של יוצאי החברה החרדית, הרוגי מלכות שנרצחו על קידוש ה' בבוקר יום השבת והחג.

הייתי השבוע בניחומי אבלים של כמה מהם. אף ניחום הוא לא קל, אבל בבתייהם של הורי היוצאים היגון יורד עד עמקי שאול. יגון מייסר שאפוף במחשבות, בחרטה והרבה מאוד לילות טרופים סביב התהיה מה היה קורה אילו והאם אפשר היה לנצל אחרת את השנים המועטות עם הבן או הבת שנכחותם ומעשייהם כבר לא ישוּבו לצער אותם לעולם.

אחד ההורים סיפר על קשר אוהב ורציף שנמשך עד לרגע האחרון עם הבן הי"ד. הוא סיפר שיישם במדויק את ההנחיות שקיבל ממרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל ולאחר מכן גם ממרן הגרי"ג אדלשטיין זצ"ל. שניהם חזרו שוב ושוב על אותו מסר: לחבק, לחבק, לחבק.

ומה יהיה עם הילדים האחרים, הוא שאל.

אם אין ברירה ואתה רואה שיש לו השפעה רעה על הילדים, תוציא אותם מהבית. אותו אתה חייב להשאיר. הוא צריך יותר מכולם את החיבוק, את האהבה ואת התמיכה, סיפר אחד ההורים בדמעות.

#לרקוד עם הקב"ה

הרב יצחק ניימן הוא רב במסגרת שקיבלה את הכינוי 'ישיבת הגליל' על שום רחוב הגליל בנחלאות בה היא נפתחה. אין בישיבה הרבה כללים. זה אולם פתוח ללימוד, לשתות כוס תה, לדבר על החיים.

מגיעים לכאן הרבה חבר'ה שנמצאים על הציר של העולם החרדי והחילוני. חלק בדרך החוצה, חלק בדרך חזרה, אבל האמת היא שרובם כלל לא יודעים באיזה צד הם נמצאים היום ואיפה הם יהיו מחר.

אלו היו השבועיים הנוראים בחייו. הוא קבר בהם לא מעט מהחברים והתלמידים בישיבה שנטבחו על קידוש ה'.

בימים האלו הוא כאוב יותר מתמיד. הדברים שאמרתי בהספד, הוא אומר לי, לא היו מליציים. הם עדות אישית.

"מבטם של הנרצחים מלווה אותי בלילות ובימים" הוא אומר לי. "אני הכרתי אותם טוב מאחרים, מדובר בנשמות אבודות שרק חיפשו את הנתיב שלהם בעולם. הם היו בחיפוש נואש אחרי תוכן, אחרי תכלית, אחרי חיבוק. הדלתות נחסמו בפניהם. התקשינו להבין אותם".

"אחד הניצולים שלנו שהיה בנובה סיפר לי על אחד החברים שלי שנרצח, סיפור איום ונורא" משתף הרב ניימן. "למרות שהייתי קרוב אליו, הוא לא סיפר על כך בחייו, אבל הוא שיתף בסיפור הזה את החבר שלו ממש בימים האחרונים.

"אותו בחור עבר חיים מאוד קשים. בגיל צעיר הוא נפלט מהמערכת ויצא לרחוב. הייתה לו נשמה גדולה, אבל החיים הביאו אותו לאן שהביאו. אחרי כל מה שעבר, הוא התקשה מאוד לשמור תורה ומצוות. הוא היה מרוסק מבפנים, אבל הייתה לו אהבה מיוחדת: לרקוד".

"בחתונות של בני משפחה הוא היה מהרקדנים הבולטים, וגם כשבגר ועזב את החברה החרדית, נשאר לו רגש כנה וזך לריקודים הנעלים של שמחת תורה.

"בשנה שעברה" מספר הרב ניימן. "אחרי תקופה טובה של קשר שהיה לו עם המשפחה, הוא אמר לעצמו שיש מצוות שקשה לו לקיים, אבל לרקוד הרי הוא מאד אוהב, אז בשמחת תורה, החג של הריקודים, הוא יגיע לבית הכנסת שבו גדל וישתלב בריקודים לכבוד התורה. כמו פעם".

"אבל מסתבר שזה היה אסון" מוסיף הרב ניימן בכאב. "בלי כוונות רעות של אף אחד, הוא נתקל מהר מאוד בעוונות מצד הסובבים. חלק הסתכלו עליו במבט עקום מופגן, אבא אחד לקח את הילד שלו שלא ייתן לו יד שחם ושלום לא ידבק, אחר עקץ אותו, ואחרי שלוש דקות הוא פשוט לא יכל לסבול את זה – קם והלך".

"השנה, הוא כבר לא הגיע. הוא הלך לרקוד במקום אחר, את הריקוד האחרון של חייו".

#משימה של פיקוח נפש

הרב ניימן נסער.

מאז האסון הוא לא ישן הרבה.

"אני לא יכול להפסיק לחשוב על זה: אם היו מקבלים אותו יפה, היו נותנים לו ספר תורה לרקוד במרכז המעגל, היו מחבקים אותו חזרה – אולי השנה הוא היה מוצא את עצמו שוב בריקודים בבית כנסת. אולי זה היה מתחיל את הדרך שלו חזרה הביתה.

"אף אחד לא יודע חשבונות שמיים, אבל העובדה שכל כך הרבה יוצאי החברה החרדית לא מצאו את עצמם באף מסגרת, שלא ידענו לתת להם תחושה של בית, הביאה לכל כך הרבה נרצחים. אולי הקב"ה רוצה לעורר אותנו בעניין הזה. שנפתח את הלב. שנבין שאם אנחנו לא נחבק אותם, הם פשוט ימותו. פשוטו כמשמעו. לא-מעט שקעו בתהום יגונם ושלחו יד בנפשם בשנים האחרונות, וכעת רבים מהם נרצחו באכזריות. המשימה שלנו אם כך היא פיקוח נפש ממש.

בתקופה האחרונה יש שינוי משמעותי ביחס של החברה החרדית לאותם בחורים שלא מוצאים את עצמם בתוך המסגרות. אחד המחזות הכמעט בלתי נתפסים נראו במהלך חג הסוכות האחרון בחצר הקודש בעלזא, שם הזמין האדמו"ר משפחות וצעירים שפרשו מהחסידות לשבת כאורחי הכבוד בשמחת בית השואבה.

מעבר לתרומה העצומה לחיבור של אותם יוצאים לערש הולדתם, התמונות שלהם יושבים כאורחי כבוד ליד האדמו"ר הכו גלים בקהילת היוצאים. "אי אפשר לתאר את הסנסציה שהתמונות האלו חוללו בקרב היוצאים. אין אחד שנשאר אדיש לזה" אומר הרב ניימן כשלארשונה בשיחתנו אור מבליח בעיניו. "הרבה פעמים העובדה שהם מרגישים שהם עשו צעד שהוא אל-חזור, גורמת לכך שזה נהיה אל חזור".

"רובם משוועים לקרבה, כמהים למשפחתיות. אבל לצערי במקרים רבים, הם מרגישים שהמעגל של הריקוד נסגר בפניהם. שאין דרך חזרה. משם הדרך למסיבה בנובה קצרה מאוד" הוא מוסיף. "האסון הזה יכול להיות נקודת מפנה ביחס שלנו כלפי אלו שמתקשים ללכת בתלם, אלו שצריכים אותנו יותר מכל".

#נרצח בפעם השנייה

ואחרי שדיברתי עם ר' יצחק המופלא, התגלגל לעיני לי עוד טקסט שובר לב שכתב הרב שלמה ליפשיץ, רבה של הר יונה. אני אביא אותם כאן במלואם.

"אוי כמה אפשר לכתוב ולמחוק, לכתוב ולמחוק, אך מצד שני כמה אפשר לשמור בלב ולא לחלוק עם חברים, האם מותר בכלל לכלוא את המחשבות? האם אין חובה לומר את מה שצריך, לעורר, שידעו, שידעו כמה נפשות תלויות בנו, כמה חובה יש לנו להילחם על נפשות נערי ונערות בני ישראל!!!"

"ובכן אני כתבתי המון ומחקתי המון, אבל משהו אכתוב. היום הייתי לנחם אבלים אצל חבר טוב, שבנו היקר נרצח במסיבה ברעים. את בנו הכרתי באופן אישי אחרי שלמדנו תקופה יחד. אני הייתי סוג של סיכום בין הורי הבחור להנהלת הישיבה, שאם הוא ילמד איתי המשגיח יסכים שהוא ימשיך בישיבה. המשגיח החליט שלבחור יש קרירעס (קרירות ברוחניות. ש.ב.) - ככה הוא החליט. הגיע אלי בחור מתוק, לב טהור, רגיש, כשרוני, בוגר. פשוט בוגר מידי בשביל המשגיח".

"בסוף הסיכום לא עזר ובגלל טעות של ממש - טעות שאינני יכול לפורטה מחמת רוב הפרטים אבל האמינו לי תסמרנה שערות ראשיכם – המשגיח סילק את הבחור מהישיבה".

"ובימים הללו אני חוזר כמה שנים אחורה. אני נזכר איך שאני מנסה להשפיע על המשגיח, מנסה ומנסה וכשזה לא עוזר אני צורח על המשגיח בטלפון. אתה זורק לרחוב בחור מצוין, אתה רוצח אותו. ואני מדבר ומדבר, ושום דבר לא עוזר".

"ואני מסתובב בבית כמו ארי בסוגר, ואשתי אומרת לי 'שלמה בשביל מה? למה לך, אתה בין כה לא תצליח והמשגיח הזה יזכור אותך לעולמי עד, אתה סתם תימחק אצלו' ואני אומר לה, וכי מותר לי? האם מותר לי לחשוב על עצמי, יש כאן בחור שזורקים אותו סתם ולכי תדעי מה יהיה איתו. וכמובן שזה לא עזר והבחור נפלט מהחברה החרדית.

"כבר כמה שנים שאני אומר לעצמי מה עזר בשביל מה רבת עם המשגיח, הרי נכשלת והוא סולק בסוף. והבוקר אני שומע שהוא נרצח במסיבה.

"ואני הולך לבית האבלים ושם מתעוררים לי הזיכרונות של הבחור הנפלא, של עלם החמודות שנרצח זה עתה פעם שנייה. פעם אחת נרצחה נשמתו כשסולק בגלל קרירעס, וכעת נרצח בגופו. ואני בוכה ובוכה וחושב לעצמי למה לא עשית יותר. למה לא הסתובבת אצל כל גדולי ישראל שינועו אמות הסיפין, למה לא נלחמת עליו יותר. לך תדע, אם היית נלחם איפה הוא היה היום".

"אני יוצא מהניחום אבלים ודודו של הבחור מספר לי מה נשאר מגופתו של הבחור היקר הזה שברח עם חבר שלו אבל, הוא קפץ להציל נשמה אחרת בישראל, וכשהוא קפץ להציל אותה – רצחו אותו נפש. ריססו בו ללא רחם וכמעט לא נשאר מה לקבור.

"רבתי, מה שהיה היה. אך כעת ממש מסתובבים עוד כמוהו נערים ונערות מתוקים ומתוקות רגישים יותר ורגישים פחות שזקוקים למענה נוסף. זקוקים ללב רגיש שישמע את המצוקות שלהם הם מחכים לנו. הדם שלהם זורם עדיין בעורקיהם ניתן עוד להציל אותם".

"אלו ימים של התעוררות. כולם מחפשים על מה לחזור בתשובה. אז הנה משהו מעשי, מעשי ממש. לחשוב על הנערים שלנו על הנערות שלנו. יש אלפים כאלו שמסתובבים ללא מענה. צריך להרים את הכפפה לעשות משהו למענם, כולנו צריכים להתגייס לחשוב מה אפשר לעשות למענם".

הלוואי שנשמע כולנו את הקריאה שיכולה להציל אותם לא רק מן המוות, אלא לתת להם חיים חדשים.

הלוואי.